

دستنامه داروشناسی

برای تکنولوژیست جراحی

□ □ □

جف فیکس

ترجمه‌ی:

لیلا ساداتی

مدرس گروه اتاق عمل و عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی البرز

احسان گلچینی

کارشناس اتاق عمل

زیر نظر:

دکتر لیلا خلج

عضو هیات علمی، استادیار فارماکولوژی گروه فیزیولوژی - فارماکولوژی

دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی البرز

سرشناسه

فیکس، جف

Feix, Jeff

عنوان و نام پدیدآور

دستنامه داروشناسی برای تکنولوژیست جراحی / نویسنده جف فیکس؛

مترجمین لیلا ساداتی، احسان گلچینی؛ زیر نظر لیلا خلیج.

مشخصات نشر

تهران: جامعه‌نگر، ۱۳۹۱.

مشخصات ظاهری

۱۹۲ ص: مصور (رنگی)؛ ۱۹/۵ X ۹/۵ س.م.

شابک

۱۱۹۰۰۰ ریال ۲-۲۲۴-۱۰۱-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

یادداشت

عنوان اصلی: Pharmacology handbook for the surgical

technologist, 2nd. ed, 2012.

یادداشت

نمایه:

موضوع

داروشناسی — دستنامه‌ها

موضوع

تکنیسین‌های اتاق عمل

شناسه افزوده

ساداتی، لیلا، ۱۳۴۹ - مترجم

شناسه افزوده

گلچینی، احسان، ۱۳۶۷ - مترجم

شناسه افزوده

خلیج، لیلا، ناظر

رده‌بندی

۱۳۹۱ / ۹۲ د ۵ / ف / ۱۲ / ۳۰۱ RM

رده‌بندی دیویی

۶۱۵ / ۱

شماره کتابشناسی ملی

۳۰۲۸۰۶۴

این اثر، مشمول قانون حمایت از مولفان و مصنفان می‌باشد. هیچ بخشی از کتاب به هیچ شکلی اعم از فیزیکی، بازنویسی مطالب در هر گونه رسانه‌ای از جمله کتاب، لوح فشرده، مجلات، بدون اجازه کتبی ناشر قابل استفاده نیست و موجب پیگرد قانونی می‌شود.

○ دستنامه داروشناسی برای تکنولوژیست جراحی

○ مترجم: لیلا ساداتی - احسان گلچینی

○ ناشر: نشر جامعه‌نگر

○ نوبت و سال چاپ: اول / ۱۳۹۱، شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

○ صفحه‌آرایی و طرح جلد: مجید شمیم

○ لیتوگرافی: آبرنگ؛ چاپ و صحافی: معرفت

○ بها: ۱۱۹۰۰ تومان

○ شابک: ۲-۲۲۴-۱۰۱-۶۰۰-۹۷۸

ناشر برگزیده دانشگاهی (۱۳۹۱)

تهران: خ انقلاب - مقابل درب اصلی دانشگاه تهران - خ فخررازی - خ نظری غربی - شماره ۸۴

تلفن: ۶۶۴۹۳۷۱۶ - ۶۶۴۹۴۱۸۷

○ فروش اینترنتی: www.jameenegar.com

مقدمه نویسنده

"دستنامه داروشناسی برای تکنولوژیست جراحی"، یک مرجع سریع الوصول و راهنما برای تکنسین های جراحی است که مفیدترین راهنما در طول دوره های بالینی آن ها خواهد بود. زمانی که تکنسین ها برای انجام یک پروسه ی جراحی آماده می شوند، می توانند با مراجعه به این کتاب یک مرور سریع بر داروهایی که قرار است در فیلد استریل جراحی استفاده شود، داشته باشند.

این کتاب به توضیح رایجترین داروهای مورد استفاده در اتاق عمل پرداخته است ولی هدف آن همانند سایر کتب فارماکولوژی نیست. این هندبوک شامل ترمینولوژی، اختصارها، مروری بر محاسبات دارویی و داروها (داروهای مورد استفاده در اتاق عمل) می باشد. این کتاب جهت تکمیل اهداف آموزشی آخرین ویرایش "Association of Surgical Technologist Core Curriculum in Education of Surgical Technology" نوشته شده است.

من به عنوان مربی تکنولوژی جراحی به این نکته پی بردم که هندبوک های فارماکولوژی موجود، برای پرستاران و اهداف پرستاری نوشته شده اند. در مشاهدات بالینی، دانشجویان من در نوشتن کارت های اطلاعات دارویی که من از آن ها می خواستم، با مشکل روبرو بودند (به ویژه داروهای بیهوشی). دانشجویان در هنگامی که در نقش یک عضو از تیم جراحی ایفای نقش می کردند و برای جراحی آماده می شدند، فاقد یک مرجع سریع الوصول برای داروهایی که قرار است در طول جراحی استفاده شود، بودند. آخرین

ویرایش Core Curriculum in for Surgical Technology، دانشجویان را ملزم به یادگیری داروهایی که تکنسین جراحی با آن ها سروکار ندارد (مثل داروهای بیهوشی و نارکوتیک)، می کند. من این کتاب را در یک حجم کوچک و جیبی تهیه کردم، تا دانشجویان در طول دوره های بالینی خود بتوانند به سرعت به اطلاعات داروهای استفاده شده، دسترسی یابند. در بعضی از مراکز، تکنسین جراحی وظایف بیشتری در ارتباط با داروها دارد، مثل میکس یا حل کردن داروها؛ بدین منظور یک بخش از این کتاب به مروری سریع بر مهارت های لازم برای انجام این کار، پرداخته است.

ساختار کتاب

این هندبوک با مروری پایه‌ای بر اطلاعات شروع می شود که می‌توان در طول کار و دوره‌ی آموزشی خود به راحتی و به سرعت از آن استفاده کنید.

بخش اول: اصطلاحات رایج و اختصارها، یک بخش ترمینولوژی است که به شما در فهم اصطلاحات مربوط به داروها کمک می کند. این بخش همچنین شامل اختصارهای رایج نیز می باشد.

بخش دوم: اصول فارماکولوژی، یک مرور پایه ای بر اطلاعات مهمی است که تکنسین جراحی در کار حرفه ای خود به آن ها نیاز دارد.

بخش سوم: روش کار در فارماکولوژی، شامل مروری بر اطلاعات مربوط به تجویز دارو و همچنین حاوی تصاویری که قبل از کار کردن با داروها مفید است، می باشد. همچنین مروری بر محاسبات دارویی، در نحوه محاسبه کردن داروهای مصرفی کمک کننده است. بخش چهارم: این بخش به توضیح ۱۸ گروه دارویی که تکنسین جراحی بیشتر با آن ها سروکار دارد، پرداخته است. در توضیح هر دارو، به اطلاعات لازم در مورد نحوه استفاده دارو در اتاق عمل و تاثیرات آن بر روی بدن، پرداخته شده است.

مطالب مهم

- هر صفحه شامل نام دارو، طبقه بندی دارویی، تاثیر دارو، روش معمول تجویز، نحوه ی نگهداری و استفاده از دارو، و موارد منع مصرف آن می باشد که به صورت سریع الوصول به نمایش درآمده است.
- بخش ترمینولوژی و اختصارها، مروری سریع بر اصلی ترین اصطلاحات و اختصارها را فراهم کرده است.
- مروری بر محاسبات دارویی، در محاسبه ی دوز داروهای مصرفی کمک کننده است.

موارد جدید این ویرایش

- همه ی داروها، کاملاً به روز و کاربردی هستند.
- اندازه ی کوچک این کتاب، ویژگی قابل حمل بودن آن را برای کارکنان و دانشجویان جراحی، فراهم کرده است.
- تعدادی از گروه های جدید دارویی به این ویرایش اضافه شده که شامل داروهای آنتی کولینرژیک- آنتی موسکارینی و بلاکهای عصبی- عضلانی هستند.
- بخش اصول فارماکولوژی، به روز رسانی شده و شامل ۶ قانون اصلی در تجویز دارو است.
- بخش روش کار در فارماکولوژی، جهت فراهم کردن مروری فشرده تر بر مفاهیم اصلی، بازنگری شده است.

Jeff Feix, LVN, CST/CSFA, FAST

Surgical Technology Program Coordinator/Instructor

Vernon College

Wichita Falls, Texas

مقدمه ناظر

کتاب حاضر که مجموعه ای بسیار مفید از اطلاعات دارویی مورد نیاز همکاران اتاق عمل می باشد، به همت والای مترجمین محترم آن، به منظور تسهیل کاربرد و اعتلای دانش همکاران گرانقدر در این حیطة، به نثری روان و گویا ترجمه شده است. امید است که مجموعه حاضر در جهت خدمت رسانی هر چه بیشتر و بهتر به هم نوعان ما مفید واقع شود.

لیلا خلج

عضو هیات علمی / استادیار فارماکولوژیست
گروه فیزیولوژی - فارماکولوژی دانشکده پزشکی
دانشگاه علوم پزشکی البرز

مقدمه مترجمین

کتاب پیش رو ترجمه یکی از کاملترین و مفیدترین کتب تخصصی گروه اتاق عمل در زمینه داروشناسی می باشد. ما مترجمین سعی کردیم ترجمه روان و قابل فهمی را برای خوانندگان عزیز فراهم کنیم. امید است دانشجویان عزیز در رشته اتاق عمل هر روز با تازه های جدید و متنوعی از منابع اتاق عمل مانوس گردند و بیش از پیش بر بار علمی خود بیافزایند.

بی شک این کتاب نیز همانند سایر کتب خالی از اشکال نیست و جهت رفع نواقص انتظار داریم اساتید و دانشجویان گرامی ما را از راهنمایی های خود محروم نسازند و نظرات و پیشنهادات خود را به آدرس sgoperatingroom@gmail.com ارسال نمایند تا در ویرایش بعدی این نواقص مرتفع گردد.

در خاتمه جای دارد از جناب آقای مرتضی زینعلی مدیر مسئول نشر جامعه نگر که ما را در عرضه ی این اثر حمایت نمودند و همچنین سرکارخانم تفرشی و کلیه کارکنان نشر جامعه نگر کمال تشکر را داشته باشیم.

لیلا ساداتی

مدرس گروه اتاق عمل دانشگاه علوم پزشکی البرز

احسان گلچینی

کارشناس اتاق عمل

اصطلاحات رایج و اختصارها ۱۵

ترمنولوژی ۱۵

روش‌های تجویز دارو ۱۹

اختصارات ۲۱

تقسیم‌بندی عمومی داروها ۲۴

اصول فارماکولوژی ۲۹

فارماکوکینتیک ۲۹

فاکتورهای مؤثر بر فارماکوکینتیک ۳۰

قوانین ۶ گانه تجویز دارو ۳۱

فارماکودینامیک ۳۳

روش کار در فارماکولوژی ۳۷

شناسایی و مشخص کردن دارو ۳۷

اندازه‌گیری دارو ۳۸

سیستم متریک ۳۸

سیستم هاوس هولد یا خانگی ۴۰

- سیستم آپوتکاری ۴۰
 روش‌های مصرف دارو ۴۱
 آماده‌سازی استریل و غیراستریل دارو ۴۳
 مروری بر محاسبات دارویی ۴۷

داروها ۴۹

- ضد دردها ۵۰
 بی‌حس کننده‌ها و هوش‌برها ۶۲
 آنتی بیوتیک‌ها ۸۱
 آنتی کولینرژیک/آنتی موسکارینی ۹۸
 ضد انعقادها ۱۰۱
 ضد استفراغ‌ها ۱۰۵
 داروهای قلبی ۱۱۱
 داروهای انعقادی و مواد هموستازکننده و بندآورنده‌ها ۱۲۰
 مدرها یا دیورتیک‌ها ۱۳۲
 رنگ‌ها / مواد حاجب ۱۳۷
 هورمون‌ها ۱۴۳
 مایعات داخل وریدی / محلول‌های شستشو ۱۴۶
 آنتاگونیست‌های مخدر ۱۵۴
 داروهای بلوک کننده عصبی - عضلانی ۱۵۸
 داروهای مامایی ۱۶۶
 داروهای چشمی ۱۶۸
 سداتیوها / خواب‌آورها ۱۷۳
 آرام بخش‌ها ۱۷۹